

galmi adóköte-
adókat fizet.
lyószámlák és
zek az adók
stett forgalmi
letek egész

jesiva Közép
rabbiszeminá-
és Balinben
k rabbi képzés,
teleinek.

ématországban
kolák, ahová
ni. Közlebbi
konzulátushoz
vel nem lehet

kek beépítési
Kolozsváron
e nem épített
aban áll ki-

mincsen zsidó

is're, sajnos,
mert címeket
lyik nagyobb
ügyében.

1. A fogam-
májáról szóló
Olyan eset-
ecstúnak meg,
A közmondás
h Béla: Ma-
nem ismerjük.

minden való-
ben. Levelét
vező „Orient“
5), ahonnan
a prospektust
a utján meg-
ztina—Egy p-
lej.

nelmi korrajz-
alakban.

A jogvédő
blánál és az

fordulnak a
j, Str. Paris
azon feltéte-
lősen is meg-
kja.

ank és Taka-
a következő
3 darab 200
azonkívül a
al aláírtna.
át kér, ame-
ennek alapján
kölesön folyó-

inában sem
jelennek meg.
smert rabbi-

örvény értel-
itközség ja-

merikai zsidó
idische Volk,
meg.

a csomagot
ég címére.

atkozó vasuti
intézkedik,
désben kap-

em ismeri a
eket, hanem
egy méter

szalékban t.r-
selyemszövő-
álunk. Tes-
ni kamarához

letben

Bevezető és kiadó-
íratal és nyomda
Kolozsvár, St. Baron
Pop (Brassai-utca) 10
Telefon
Börzse és kádbiztal
77, 228 és 1047
H. Sz. — — — 223
Egy szám ára pályaudva-
r és vidéken is lej 5
Biharosiban — — — 5

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAN
Romániában

Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 100
Az előfizetési ára „Föld“
című folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejjelel drágább
Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 40—
Egy szám ára — ck 2—

1926 július 22 Csütörtök

Kolozsvár * IX. évfolyam * 159 szám

5686. Ab 11

A párisi frankpánik

A pánik, amely körülbelül két hónappal ezelőtt nálunk is felütötte a fejét, ebben a pillanatban Franciaországra jelentkezik. A frank óráról órára való zuhanása fejvesztette a francia tömegeket, amelyekről ma már olyan hírek érkeznek, hogy Párisban és a Riviera furdőhelyein megrohannák az idegeneket és tüntetnek a külföldi hatalmak ellen, amelyeknek a frank értékesítketését tulajdonítják. Páris, amely valamikor a világ fővárosa volt és ahol egyformán otthonosan érezte magát mindenféle nemzetiségű ember, ahol egész negyedekeket töltöttek meg a külföldi tőkésék, művészek és diákok, ma gyűlölközve fordul az idegenek ellen és szeretne tőlük megszabadulni. Egyben már átélte Franciaország a frank leroulásának ezt a pánikját, három és fél évvel ezelőtt, amikor a frank szintén nagyon rosszal állt. Akkoriban a londoni Barclays Bank ma. övéreinek tulajdonították a francia pénz devalválódását és hatalmas plakátok igazgattak az angolok ellen. A jelen esetben, amikor a francia tömegik nem tudják tisztán felismerni a zubaadás okát, az összes idegenek ellen láznak fel.

Aki józavul gondolkodik, az tudja, hogy ez a hirtelen támadt idegengyűlölet teljesen indokolatlan. Az idegenek, akik Párisban élnek, csak fokozhatják a frank értékét, amelynyben rengeteg külföldi valutát, dollárt, márkát, fontot, lej, cseh koronát, svájci frankot hoznak be az ország gazdasági körülményébe. De a pániknak éppen az a jellegzetessége, hogy elhomályosítja az értelemet és olyan tetteket robban ki, amelyekre magyarázatot alig lehet találni. A párisi tömegik indulatát csupán külföldiek hívhatták ki a külföldiek ellen, akik kétségteleül igen nagy számban élnek a francia fővárosban és akik hazulról hozott jó valutájukkal bizonyára fényűző életmódot is folytatnak. Ha tekintetbe vesszük, hogy csupán egyedül a magyarok száma is meghaladja Párisban a negyvenezretet és hogy ehhez a franciáknak érthetetlen nyelvet beszélő tömeghez még egy egész sereg japán, kínai, angol, szász, szláv, arab és néger sorakozik, akkor talán érthetőnek kell találnunk a francia nép felháborodását, amely szentül hiszi, hogy ezek az idegenek fölöznek le a francia gazdaságot és jólétet.

A pánikot fokozza az a körülmény, hogy a frank leromlása miatt mindenki infációtól tart, amiként Ausztriában és Németországban is tömeges bankjegykibocsátás követte a valuta devalválódását. Az árak szinte óráról órára emelkednek Franciaországban és a jelenleg forgalomban levő bankjegykontingenssel is már csak nehezen tud gazdálkodni a lakosság. Annak ellenére, hogy az egymást követő pénzügyminiszterek elhessegetni igyekeznek maguktól a bankpés megindításának rémét, a tömegek már maguk előtt látják a százezer és milliós papírpénzeket, amelyekért legfeljebb majd egy zsemlet, vagy egy cigarettát fog lehetni vásárolni. Az osztrák és német példa rémíti ebben a pillanatban a franciákat, anélkül, hogy azt a kivézető utat is látnák, amelyen keresztül Ausztriának és Németországnak végül mégis csak sikerül pénzüket stabilizálni.

A francia fővárosban megállt az élet. A kereskedők nem árulnak, a gyárak nem szállítanak és csak a vevőközönség kielégítetlen éhsége az, amely az üzleti élet fennállását külsőleg még jelzi. Az emberek sorban állanak a pékműhelyek, lisztüzletek, fűszerüzletek és a divatruházak előtt, mindenki el akarja látni magát legalább egy esztendőre való áruval és aszerint, ahogy a sorban következnek, emelked-

nek bent az üzletben az árak, mindaddig, amíg a boltosok le nem huzzák a redőnyeket és egyszerűen be nem szüntetik az árulást.

Lehetetlen jóslásokba bocsátkozni a frank sorsát illetőleg. Hogy a legügyesebb pénzügyi emberek is mennyire tájékozatlanok ebben a kérdésben, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a külföldi tőzsdén egyelőre még nem reagálnak a frank folytonos esésére és sehol nem hallunk például frank-kontraktumról. Lehetséges, hogy a háttérben láthatatlanul már működésben vannak bizonyos kezek, amelyek egy szép napon majd fel fognak emelkedni és

esetleg mindent megmagyaráznak. Általánosságban azonban az a helyzet, hogy jelenleg csak a zuhanás szigorú tényét regisztrálják a bankok és a tőzsdék, de semmilyen irányban a helyzetet kihasználják, illetve abtől bármilyen következtetést levonni nem mernek. Talán milliós nyereségek lehetőségei szikkadnak el ezekben a napokban, márcól-holnapra való megdagodás alkalmi mulnak el kihasználatlanul, vagy talán épperséggel rossz spekulációk súlyos következményeit kerül el a pénzügyi világ. Az elkövetkező hónapokban sokan talán sirni fognak, vagy éppen nevetni.

Katonaság védi a párisi bankokat a betétesek ostroma ellen

Megtiltották a tőzsdei árfolyamok publikálását. A Bois de Boulogneban véresre vertek három előkelő amerikait. Utban a diktatura felé

Ma mutatkozik be a Herriot-kormány a Kamarában

(Páris, július 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bankok előtt a tolongó tömegeket a végletekig felizgatták az esti tőzsdejelentések. A font 247 francia frankra, a dollár értéke 50 frankra emelkedett. A tömeg magatartása olyan fenyegető volt, hogy be kellett tiltani a tőzsdeárfolyamok publikálását. Az összes posta- és távirdeárgazdaságok megkapták a rendeletet, hogy tilos rádió útján kurzusokat közölni. A ma délelőti zürichi nyitás azzal a meglepetéssel szolgált, hogy a frank kurzusát nem közölte a jelentésben. Valószínű, hogy párisi intervencióra a további intézkedésig beszüntették a francia frank zürichi jegyzését. (Ezzel a Budapestben át érkezett jelentéssel ellentmondásban van az a tény, hogy Kolozsvárra megjött a frank zürichi jegyzése.) Egészen váratlanul azonban a tőzsdeárfolyama vonta magára az érdeklődést. A lira tegnap még 17:50 nel zárult és a mai nyitánál már csak 1632 volt, tehát nem egészen huszonegy óra alatt több mint száz pontot esett. Pénzügyi körök véleménye szerint az olasz valuta esése a francia frankkal van összefüggésben.

Páris, július 21. A Bois de Boulogneban három ittas, előkelő amerikait a feldühödött tömeg megtámadott és véresre vert. A tömeg különösen az angolok és amerikaiak ellen tüntet. Az „Echo de Paris“ szerint, ha a Herriot-kormány megtudja, a nemzeti egység nagy kormánya következik, Poincaréval az élén. Cáfoltják, hogy Herriot ellen merényletet követtek volna el. Tegnap este összeült a nagybankok igazgatóinak értekezlete, hogy megbeszéljék azokat a tennivalókat, amelyeket akkor kellene folyamatba tenni, ha a frankbetétesek megrohánása tovább folytatódna. Elhatározták, hogy bizonyos százalékot adnak csak ki a betéteseknek és a hadügyminisztertől katonaság kivezénylését kérik a bankok elé, hogy a ronbolásokat megakadályozzák. A kamarát délután öt órára hívták össze. Az ülés előtt minisztertanácsot tartanak.

A párisi utca olyan, mint a legszörnyűbb háborús években volt. Késő este az utca hangulata a kormány ellen fordult. Nem nézik többé, hogy milyen politikusoktól alakult meg az új kabinet, csak azt látják, hogy a frank zuhanását Herriot sem tudja megállítani. Az utca kormányellenes hangulata a politikában és a sajtóban is visszatükröződik. Az összes lapok, néhány radikális organumtól eltekintve, a legkedvezőtlenebb fogadtatásban részesítik az új kabinetet. A jobboldali lapok azt írják, hogy a Herriot-kormány hivatalbalépése az egész ország népét provokálta. Az „Echo“ a kamara azonnali feloszlását és az új választások elrendelését sürgeti. A Herriot-kormány — szerinte — külpolitikai okokból sem tarthatja magát. Ismeretes ugyanis, hogy az új miniszterelnök Moszkvával a legjobb viszonyban van, ezt az angol konzervatívok nem jó szemmel nézik és különösen Baldwin tiltakozik az új orientáció ellen. Herriot volt az, aki Ruhr-vidékről lemondott és a Rajnavidék megszállását is megszüntette.

Megrohannák a bankokat

Az új Herriot-kormány elé tornyosuló nehézségek közül a legsúlyosabb a frank folytonos zuhanása. Párisban ma ugyanolyan jelenségek játszódtak le, mint amilyenekkel annak idején a rettenetes német infláció járt. A párisi bankokat megrohannák a közönség, hogy betétjeiket visszakérjék. A kisemberek tömegesen keresik fel a bankokat, hogy összekuportott frankjüket dollárra, vagy fontra váltsák be, a bankok azonban nem tehetnek eleget kérésüknek, mert hiszen a kormány rendelete értelmében csak kereskedelmi célokra adhatnak ki idegen pénzeket. A franktól való menekülés pánikja elterjedt minden vonalon. Az árak napszóról napszóra ugrásszerűen emelkednek. Vannak áruházak, amelyekben napjában kétszer-háromszor emelik az árakat. Az idegen pénznek emelkedése a frankkal szemben nagy gyűlöletet keltett a Párisban tartózkodó idegenekkel szemben.

De Monzie pénzügyminiszter teljhatalmat kapott

Minden oldalon megerősítik azt a hírt, hogy a pénzügyminiszter a minisztertanács tegnap esti ülésén felajánlotta lemondását, első sorban annak a beszégetésnek hatása alatt, amelyet a délután folyamán a Francia Bank főkormányzóival és Caillaux volt pénzügyminiszterrel folytatott. Caillaux kifejtette de Monzie előtt, hogy az államháztartás teljesen kimerült és hogy Franciaország a teljes csőd előtt áll, hogy Franciaország a teljes csőd előtt áll, amely mindenképpen elkerülhetetlen, ha csak amely mindenképpen elkerülhetetlen, ha csak nem nyul a kormány az infláció végző eszközéhez. Caillaux szavainak hatása alatt a pénz-

ügyminiszter a minisztertanácsól korlátlan felhatalmazást kért a válság megoldására, ugyanazt a rendelkezési jogot követelve, amit nem adott meg a kamara Caillauxnak. De Monzie pénzügyminiszter terve szerint a nemzetvédelmi törvény és a honok visszafizetését további intézkedésig teljesen beszüntetik, ami burkolt államcsődöt jelent.

Bejelentette még a minisztertanácsnak a pénzügyminiszter, hogy csak abban az esetben vállalja tovább is a pénzügyi tárcát, ha a kormány támogatni fogja a kamarában kívánságát.

Csödtömegeből vásárolt flor
női harisnyát 47 leiért árusít
Sipos, Cluj, Reg. Ferdinand-
ut 8. szám,

A minisztertanács ülését erre félbeszakították és Herriot a köztársasági elnökhöz sietett, aki-
vel egy félórát tanácskozott. Este féltizenegy
órákor folytatták a minisztertanácsot. A pénz
ügyminiszternek hosszabb beszéd után sikerült
meggyőzni minisztertársait a helyzet komolysá-
gáról, akik beleegyeztek a kivánt hatalom meg-
adásába. A kormány nem csütörtökön, hanem
már holnap bemutatkozik a kamarában. Herriot
kijelentette az újságíróknak, hogy haladéktala-
nul tudni akarja, hogy számíthat-e a Kamara
bizalmára vagy sem, mert különben a frank
további zuhanása elkerülhetetlen.

A mai kormánynyilatkozat

Ma délután újabb minisztertanács volt,
amely kidolgozta a csütörtökön előterjesztendő

Amerika, Anglia és Németország mintájára megvalósítják a közép-európai jegybankok együttműködését is. Az arbitrársforgalomban differenciák kiküszöbölését tervezik. Ausztria áll a terv középpontjában

(Bécs, július 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bécsben azt a rendkívül érdekes hírt hozták
tették szárnyra, hogy az Osztrák Nemzeti Bank létre akarja hozni a közép-európai államok jegy-
bankjainak együttműködését. Bevezetésül az arbitrársforgalomban mutakozó különbözőzetek ki-
küzöbölését tűzték ki programul, de a továbbiak folyamán olyan kooperáció létrehozását is
tervezik, mint amilyent az angol-amerikai és német jegybankok akarnak felállítani. Reise, az
Osztrák Nemzeti Bank elnöke a napokban Budapestre utazik és tárgyalni szándékozik Popovics
Sándorral, a Jegybank elnökével, hogy Magyarországon miként vélekednek a nemzeti bankok
együttműködéséről.

„Latin szolidaritás az Adriától a Fekete tengerig“

**Averescu nyilatkozata egy olasz lapban a román-olasz barátságról
Hogyan nem szabad oppozíciót csinálni**

(Róma, július 21. Az Uj Kelet tudósítójától.)
Az „Il giornale d'Italia“ című nap legutóbbi
száma bukaresti levelezőjének tollából hosszabb
beszélgetést közöl Averescu tábornokkal, amely-
nek különös érdekességét az adja meg, hogy az
Averescu kormány hivatalbalépése óta ez az
első részletes kormányexponé, amely külföldi
sajtóban napvilágot látott. Averescu tábornok
az olasz hírlapíró kérdéseire ezeket mondotta:

**„Vannak módszerek,
amelyek önmagukat itélik el**

— Korábbi három esztendő kormányzásom
alatt igen hasznos tapasztalatokra tettem szert.
Természetes, hogy az új megbízást nem vállaltam
el anélkül, hogy az összes körülményeket pro
és kontra ne mérlegeltem volna. Hogy a
liberálisok támadnak engem — hadd tegyék.

— Vannak módszerek, amelyek önmagukat
ítélik el. A liberálisok oppozíciója fondrlatos és
visszatetsző, hogy ezt a módszert követik kül-
politikai kérdésekben is. A liberális párt kor-
mányzó párt. Meg kell legyen a felelősség ér-
zete. Amikor én voltam ellenzékben, mindig
kikerültem ezt a harcmodort és gyakran szó-
geztem le, hogy nem kívánom a kormányt
olyan kérdésekben támadni, amelyek az ország
külpolitikai megállapodásaira vonatkoznak. Ma
azonban a politikai kérdések mögött pénzügyi
okok húzódnak meg, amelyekről jobb, ha nem
beszélünk.

— Erről a kérdéstről irtak már a hozzám
közelálló lapok. Jobb is lesz, ha alkalmasabb
időben beszélünk erről.

A román-olasz közeledés

— Sűrűn gondolok ma is arra, hogy Romá-
niának Olaszországhoz való közeledése és a két
ország közötti barátságos viszony kimélyítése
Románia általános érdekei szempontjából nagy
előnyt jelentene. Hízelek nekem az a tudat,
hogy az önök kitűnő miniszterelnöke nemrégiben
bizonyítékát adta annak, hogy osztja ezt
a nézetet. Ilyen értelmű eszmecsere folytattam
vele akkor is, amikor a két kormány között
nézeteltérések voltak, amelyek most szeren-

kormánynyilatkozat alapelveit. A súlypont ter-
mészetesen a kormánynyilatkozat pénzügyi ré-
szén lesz. A „Paris Soir“ című újság az elren-
delendő intézkedések közül felsorolja a függő
adósság részleges konszolidálását, a gazdasági
pótadót és a szerzett vagyonok után fizetendő
kivétel adót. Más intézkedéseket is fontolóra
vesznek, köztük a devizakereskedelem szigorú
ellenőrzését és az értéktőzsde esetleges
bezárását.

Londonban menekülnek a franktól

London, július 21. A valuta- és devizatőzsde
teljes mértékben a francia pánik hatása alatt
áll. A tőzsde közönsége gyorsan igyekszik me-
nekülni a franktól az értékektől, amelyek-
ben a francia tőke érdekelve van. Ennek oka
a nagy bizonytalanság, hogy mi lesz Francia
országgal, ha Herriot megbukik. Erősen tartja
magát az a vélemény, hogy ebben az esetben
a kamara mellőzésével diktatura következik
Franciaországban.

Szépség

a legdrágább kincse
minden nőnek. A szép-
ség ápolása megőrzi
az ifjúságot, kívána-
tossá tesz és szerencsét
hoz.

Az Elida Ideal-szappan a bőrnek
egészséges szint ad és megóvja fiatalos
rugalmasságát.

Tisztább, enyhébb és sokkal kellemesebb
illatu.

**ELIDA
IDEAL-SZAPPAN**

Utolsó maradékig illatos.

INGYEN

egy mintadarabot az új
csodaszertű, mesésen parfümírozott
**ELIDA-IDEAL-
SZAPPANBÓL,**
kap minden vevő aki 1 kg.-ot
a páratlan jószág

**SCHICHT-SZARVAS
SZAPPANBÓL**
vesz. A kontinens legnagyobb
szappangyárának gyártmányából

a mosószappanok
VILÁGJEGYE

csére már eliminálódtak.

— Szeretném Olaszországot azért is, mert
önök között éitem, tanulmányoztam és csodál-
lom a latin öntudatból származó nagyszerű
újjaszülést. Bennünket, románokat és önöket,
oiaszokat egyformán lelkesít ez. Így az éa kon-
ceptióm elég egyszerű. Minthogy a két nép
tulajdonságai ennyire egyezők, kedvező volna,
ha a két ország közeledne egymáshoz. A két
kormányzat feladata ezt a közeledést meg-
könnyítenie.

Rómától a Kárpátokig

— A háború súlyos megkísérettése és a jól
megérdemelt győzelme után Románia a kon-
szolidáció és haladás jövője felé törekszik,
amely néptünk faji tulajdonságait tekintve, csak
eredményes lehet.

— Egedtessék meg nekem, hogy egy
drága vizitét idézzek fel: intim latin szolida-
ritás Rómától a Kárpátokig, az Adriától a
Fekete tengerig. Szükséges és hasznos volna
direkt és gyors közeledési lehetőségeket te-
remteni a két ország között. A mi eszlekedé-
teinkből megláthatják majd, hogy jóindulatú
és testvéri szívre találnak nálunk.

Aranyér
„Anusol“ Goedecke
ANUSOL
VÉDŐKÉZ

Aranyér ellen több, mint 25 éve a legjob-
ban elismert szer. Egy ze u alkalmazás, biztos
siker, minden fájdalmat azonnal megszüntet és
meggyógyítja a gyuladt, sebs és vérző helyeket.
Artalmas alkateszektől mentes, reggel és este
egy kupocka lesz a végébe bevezetve. Min-
den patikában és drogeriában kapható

Gyár címe: **Goedecke & Co.**
Chem. Fabrik Leipzig
Raktár **F. H. Mees** Bucarest
Calea Griviței 61

Legol-
csóbban **fest, tisztít UNIO, Cluj** Fióktízlet Str. Barițiu 2., Str. Iuliu Maniu 8. Cal. Motilor
110. Gyár C. Regele Ferdinand 133, **Telefon 877**

INNE

**Angol orvos
boldogságról.** A
családi boldogság
butorokkal?

Ezt vallja egy a
körül lélektani dolg
zót így nyilatkozik:
— A butorok
jellemét és kedélyét
igen díszítik és izé
retik az urukat. E
aal szemünkbe öltik
a butorok, a függő
hetnek drágák, szép
gek, nincs bennük
körtát for számos é

A furcsa könyv
állapítást is tartalm
— Azok a nők
— a vénkisasszony
azok, kik férjhezme
férjiek tovább élné
ebből az követhezik
zasságban, a férfiak
magukat a férfiak
tikus, — ne higgyé
néletük éli. Az
mindig jobban és
rosszabbul él és h
lán egy jó, szerető
A feministák és
el, hogy igaz van

Cukorfa. Ne
nem a cukorország
a föld épny, min
Van igazi cukorfa
ismernek, ellenben
kein épny nő, mi
Egy tudós, ki
a „Sunday Times“
— Az angol E
részen nő leginkáb
mi tülevélü feyfor
szélén csepeg le és
alakjában. Gyakran
hogy az ágak is
teker, melyek kevé
a „douglass“ — cu
tek a furcsa fát,
egy, hogy azok f
keltik, mintha zuzn
log mindenesetre f
mely ezeken a vi
más egyebetűt sok
termő országokban
mihelyt sürűbben
alkotnak, a cukorfa

Mikor vágju
nyolok minden nép
magyarász, hogy i
akit Pia Torloniez-
nákról. A könyvör
„Spanyolország
lyet mi nem ismer
tonájuk a körömy
szük, hogy a körö
hatjuk. Nagy tevé
Például az, aki
sok sok kellemetlen
zudit magára. U
dolatlannal, aki va
Aki nem absr
get, az szerdán vé
meg van az a há
találkozhatik tiük
Aki egészséges
az kedden vágja l
Ha ellenben a
üzleti ügyük van
kormüriket az az
Hasonlóan font
aki ekkor nyirja l
ságra, kellemetlen
is számíthat.
Hogy minden
kormüriket hétfőn,
szony szerint telje
A sok tanácsb
csukgyan le kell

INNEN-ONNAN

Angol orvos a butorokról és családi boldogságról.

Vajjon segít-e a nő, hogy a családi boldogság egyenes összefüggésben van a butorokkal?

Ezt vallja egy angol ideg orvos, ki a házasság körüli lélektani dolgokról írt könyvet. Többek közt így nyilatkozik:

A butorok mindig elárulják az ott lakók jellemét és kedélyét. Azok a feleségek, akik nem igen díszítik és izépitgetik otthonukat, ritkán szeretik az urukat. Egy szerelmentlen házasság azonban az életünkbe öltik, mielőtt belépünk valahová: a butorok, a függönyök, a különböző tárgyak lehetnek drágák, szépek, sőt pompásak is, de hidegek, nincs bennük semmi élet, semmi művészi ízlés, semmi fontos érvelés, tény, megfigyelést sorozó állapítást is tartalmaz.

A furcsa könyv egy másik fejezetében így állapítja meg a nők, akik nem mennek férjhez, a vánikasasszonyok — sokkal tovább élnek, mint azok, kik férjhezmennek. Ezzel ellentétben a nő férfiak tovább élnek, mint az agglégnyek. Mind ebből az következik, hogy a nők vesztenek a házasságban, a férfiak elmenten nyernek. Ne állítsák magukat a férfiak — mondja a könyörtelen kritikus — ne higgyék, hogy a nők nem tudnak nélni. Az ellenkező az igazság: egy nő mindig jobban és tovább él egyedül, míg a férfi rosszabbul él és hamarabb meghal, ha nincs oldalán egy jó, szerető hitves.

A feminista és a házasság morálisai döntöttek el, hogy igaz van-e ennek az angol ideg orvosnak.

Cukorfa.

Nem a gyermekmeséről van szó, nem a cukorország-ról, ahol minden cukortól való, a föld épügy, mint az ég, a fű épügy, mint a fák. Van igazi cukorfa is, melyet az európaiak nem ismernek, ellenben Észak-Amerika bizonyos vidékein épügy nő, mint nálunk az akác.

Egy tudós, ki most érkezett meg tünárujáról, a "Sunday Times"-ben ezt írja a cukorfáról:

Az angol Kolumbiában és Kanada nyugati részén nő leginkább a cukorfa, mely valamelyest a mi túlevélű fenyőkhöz hasonlít. A vékony levelek szélén csepeg le és olvad meg a cukor, fehér por alakjában. Gyakran ennyi cukrot izzad ki a fa, hogy az ágak is becsukódnak. Némely területeken, melyek kevésbé lakottak, megcsik sz, hogy a "doughnut" — cukor — így hívják a bevezültöttek a furcsa fát, ellepi a fák egész lombzatát, egy, hogy ezek forró lyárban is azt a hatást kelteik, mintha zuzmra esett volna rájuk. Két dolgot mindenesetre furcsa: először az, hogy ez a fa, mely ezeken a vidékeken már századok óta él, más egyebet se hássz fogant meg, még a cirkum termő országokban sem, másodsor pedig az, hogy mielőtt strübben nőnek egymás mellett és erőt alkotnak, a cukorfák itt sem teremnek többé cukrot.

Mikor vágjuk le a körmünket?

A spanyolok minden nép főzött a legbabonásabbak. Ez magyarázza, hogy most egy spanyol cigányasszony, akit Pia Torlonéz-nek hívnak, könyvet írt a baktokról. A könyvről a madridi "El Sol" számol be: "Spanyolországban számos oly babona van, melyet mi nem ismerünk. Egyik legelterjedtebb baktójuk a körömyírásra vonatkozik. Mi azt hisszük, hogy a körömyiket bármelyik napon levághatjuk. Nagy tévedés.

Például az, aki pénteken vágja le a körmet, sok sok kellemetlenséget, esetleg szerencsétlenséget tudt magára. Ugyanez történik ezzel a meggon dolatlannal, aki vasárnap vágja le a körmet.

Aki nem akar himlőt kapni, vagy bőrbetegséget, az szerdán vágja le a körmet. Noha ennek is meg van az a hátránya, hogy az ember utána találkozhatik tükos ellenségeivel.

Aki egészséges akar maradni, sőt örökölni is, az kedden vágja le a körmet.

Ha ellenben a hét valamelyik napján fontos üzleti ügyünk van, akkor csak pénteken vágjuk le körömyiket, az üzlet kitünően fog sikerülni.

Hasonlóan fontos nap a szombat is, mert az, aki ehkor nyírja le a körmet, mindenféle bosszúságra, kellemetlen, de esetleg kellemes izgalomra is számíthat.

Hogy minden bajrak elejét vegyük, vágjuk le körömyiket hétfőn, ez a nap a spanyol cigányasszony szerint teljesen semleges.

A sok tanácsból az derül ki, hogy egy napon csakugyan le kell vágunk a körömyiket.

Ananász-ruha.

A női divat, tervezetes újításáról számol be a "Daily Mail". Legközelebb ananász ruhába járnak majd az elegáns hölgyek, olyan szövetben, melyet az ananász finom rostjaiból s övek s amely sokkal puhább, sokkal fényesebb, mint a telyem. Anglia, Franciaország és azok a nemzetek, melyeknek gyarmataik vannak az egyenlítői Afrikában, bőségesen rendelkeznek ezzel az anyaggal, mert az ananász a gyarmatokon megától terem óriási mennyiségben.

A bevezültöttek már századok óta szönek az ananász rostjaiból öveket, köteleket, varszakat, melyek erősebbek, tartósabbaknak bizonyultak, mint a pamutból, vászentől készülték.

Diktatórikus hatalommal ruházták fel az új görög kormányt

Amnesztiát kapnak a csámuzótt ellenzéki politikusok. Erősen javul a drachma

(Athén, július 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Pangalos elnök az Eftexiasz kormányt felhatalmas arra, hogy a pártvezérek számvetése ügyében tetszése szerint döntse. A kormány jog van régi miniszterek és más politikusok számvetését felfüggetni, vagy megszüntetni. Pangalos a miniszterelnökhez intézett levelében diktatórikus hatalommal ruházta fel a kormányt minden tekintetben.

Eftexiasz miniszterelnök környezetéből híre jár, hogy a pártvezérek számvetésükből pár napon belül visszavérnek.

Az országban igen jó benyomást kelt a valuták erős esése. A fontért ma 419 drachmát fizettek.

Speciális tanfolyamokat állítanak fel az egyetemek mellett a tavaly elbuktatott fogászok részére

Lupas miniszter orvosolni igyekszik a fogtechnikusok sérelmeit. Az új rendszert csak jövőre fogják életbeléptetni

(Bucuresti-Bukarest, július 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap röviden hírt adtak arról, hogy a közegészségügyi minisztériumban egy tervezet dolgoznak, mely módot fog adni arra, hogy a tavalyi vizsgán elbukott fogtechnikusok ismét vizsga alá kerüljenek. A tervezet vonatkozólag a minisztérium illeték osztályából egy magasrangú tisztviselőt a következő felvilágosítást okat kaptuk:

— Saveanu volt miniszter 1924-ben törvényjavaslatot fogadott el a törvényhozó testületnek, amelynek alapján Romániában a fogtechnikusok működése bizonyos megszorításokhoz vannak kötve. Így először vizsgát kellett letenniük egy speciális bizottság előtt, amely azonban rendkívül nagy számban utasította vissza a vizsgára jelentkezéseket. Az elbukottak igazuk indatában, mert nagyjából a nyelvismeret hián, a okozta bukásukat, a semmiésként kérték jogorvoslatot, mert nem g ízben jól bevezetett üzlet tulajdonosától vonták meg a szatad gyakorlatot. Ezenkívül hellekive a közegészségügyi minisztériumhoz is beadvánnyal fordultak, amelyben

A divat ezaktérintélyei el vannak ragadtak az ötletől. Az mondják, hogy az ananász ruhában egyszerűen édesek a nők, meg lehet őket enni. Cukor nélkül.

Még egy újítás, mely igazán párját ritkítja. A párisi hölgyek, a különböző városnegyedek csillagjai ezután könnyen felismerhetők lesznek, mert ruhájukra a kitünő művészek ráfestik azt a városnegyedet, ahol laknak, sőt fél Páris is, a Szajrát, két kel, a kerteket és a körutakat levézölddel. A primadonna ruháján viseli a színház képét, ahol játszik. Esetleg a házat is, ahol lakik. A pontos házezszámmal. És a telefonszámmal.

Micsoda paradicsomi állapotok.

az egész rendszer revízióját kérték.

— Lupas dr. miniszter hivatalbalépésekor megígérte, hogy tanulmányozni fogja a fogtechnikusok kérését és a maga részéről mindent megtesz, hogy teljesítse kívánságaikat. Bizottságot delegált, hogy tanulmányozza ezt a kérdést. A bizottság most dolgozik a tervezeten, amely nagyjából azon fog alapulni, hogy tanfolyamokat fognak szervezni, melyek lehallgatása után a technikusok ismét vizsgára állhatnak és ha az sikerül, megkapják diplomájukat. A kurzusokt azonban egyelőre csak azok hallgathatják, akik a legutóbbi vizsgán elbuktak. A jelentkezők számától függ, hogy csak egy ilyen kurzus lesz az országban Bukarestben, vagy pedig mind zokon a helyeken, ahol az egyetemeknek külön fogászati klinikájuk van.

A tervezetnek, amely a fentebb említett törvény módosítását célozza, ebben az évben aligha kerül azonban alkalmazásra, mert az először a törvényhozás mindkét házában kell keresztül menjen.

Vázsonyi merénylőjének a huga járt Persiánéknál a bombarobbanás előtt

A budapesti rendőrség letartóztatta Gyulai-Molnár Ilonát

(Budapest, július 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A budapesti rendőrség politikai nyomozó csoportja a legnagyobb erélyességgel folytatta a mindéddig homályosságba burkolódzott Persián-féle bombamerénylet elkövetői után a nyomozást. A nyomozás többiben kecsesgetett már sikerrel, azonban mindannyiszor csak a juto't.

Többiben kihallgatták Persián Adámot és feleségét, akiknek vallomásaiból igyekeztek a merénylők kiletére vonatkozó adatokat felkutatni. Persián többek között megemlítette azt a jelentéktelennek látszó eseményt, hogy a merénylet előtti héten minden nap egy ismeretlen férfihang felszóllította telefonon és megkérdezte, hogy otthon van-e? Egy ízben elromlott a telefon és az ismeretlen férfihang helyett egy csinos és elegáns öltözött fiatal hölgy jelent meg Persiánék lakásában, ahol épen nagy-takarítás volt és az újságíró feleségétől, akit takarításhoz használt toalettijében szobalánynak nézett, a következő szavakat intézte:

— Mondja csak lelkem, itthon van a nagyságos ur?

Persiánné válaszott, majd hirtelen leszaladt a lépcsőházba.

A nyomozást tehát abból a szempontból folytatták tovább, hogy az ismeretlen telefonbeszélő és a csinos hölgyet, akik bizonyára összekötésben voltak egymással, felkutatassák.

Több tanulmány alapján, amelyek szerint Nesz Károlyt, aki a Marffy-féle bombaperben játszott jelentős szerepet, látták a merénylet órájában az Ipar utcában, beidéztek őt, valamint a Vázsonyi-féle afférból ismeretes Gyulai Molnár Ferencot, Vitéz Vannay Lászlót, Gyulai Mihályt, a jászkarai bombamerénylet hőst és még néhány ismert kuraslovagot a rendőrségre. A beidézettek között volt Gyulai Molnár Ioska, Vázsonyi inzultálójának a huga, aki Gyallay Mihálynak a menyasszonya.

Reiniter József rendőrkapitány szobájában játszódtott le ez a jelenet, amely világozságot vetett ebben a zavaros és megoldhatatlannak látszó ügyben. Ugyanis a belépő Persián Adámné azonnal ráismert a nála járt csinos hölgyben Gyulai Molnár Ilonkára, aki rövid habozás és tagadai próbálás után bevallotta, hogy tényleg ő járt a Persiánék lakásán. A szennéző fordulatú ügyben a kihallgatás folyk.

Táncnál

jóízű nő nem téri megán az izléstelen hómájszöröket. Eltávolítsuk az abszolút ártalmatlan „Angol szörvesztő”-t használja, mely a hajakat nyomban feloldja. A csont kaparóval együtt lei 100 Ft. valahol nem volna, forduljon a dr. Biró gyógyszerárhoz, Cluj. Ne fogadjon el mást.

börnek fiatalos

emesebb

PAN

latos

z új rozott

L

Ó L,

g.-ot

VAS

Ó L

yobb yából

Motilor n 877

Mit tartalmaz az új szeszrendelet

Tizenöt napon belül kell befizetni a régi és új adó közötti különbözetet. A deklarációk verifikálását augusztus 4-ig fejezik be. Nem adnak ki több kazánengedélyt

(Cluj-Kolozsvár, július 21. Az Uj Kelet tudósítójától). Tegnap számunkban röviden jelentettük, hogy a pénzügyminiszter végre szétküldötte a szeszadótörvény életbeléptetésére vonatkozó körrendeletet az egyes pénzügyigazgatóságokhoz. A rendelet, amely magával a törvénnyel egyidejűleg jelent meg a hivatalos közlönyben, többek között a következő instrukciókat tartalmazza:

Az új adók

A szesz adója hektófokként 80 lej, a parfümök és kölni vizek részére denaturált szeszé 20 lej. A likőrök és más nem adózott alkoholkészítményeké 100 lej literenként. Szeszesszenciák (természetes parfümök, kivonatok, parfümözött esszenciák, kölnivíz, szájvíz, hajszesz és mindenféle alkoholikus toalettóikk) adója literenként 100 lej. A cuika, borszesz és 30 foknál erősebb pálinkák adója 25 lej hektófokként. A sör adója 150 lej literenként. Adózott borból készült pezsgő illetve literenként 10 lej, nem adózott borból 20 lej. Sörélesztő sajtolt vagy folyékony állapotban kilónként 3 lej.

A bor, és az ecetgyártáshoz szükséges denaturált szesz adója a régi marad. A fokként 10 banis termelési illeték megszűnik, de megmarad a cuika és egyéb pálinkák literenkénti 10 banis adója, bármilyen is a szeszartalmuk.

A gabonaszesz után, kivéve az égetésre szánt denaturált szeszt, ugyiszintén a 30 foknál erősebb bor, cuika és gyümölcspálinkák után a fogyasztási adón kívül 20 százalékos ad valorem-illeték fizetendő a teljes számla-érték szerint (termelési költség plusz adó). A kistermelőknél, akik nem dolgoznak számlákkal, a 20 százalékos fogyasztási és termelési adók hozzászámítása után a minisztérium által megállapítandó napi ár szerint állapítandó meg.

A készletek bejelentése

Az adókülönbözöt kiróhatása érdekében a termelők, kereskedők és raktárlajdonosok, akiknek a régi törvény szerint adózott szesz- és szeszitalkészleteik vannak, deklarációt kell beadniuk július 23-ig a július 13-án este birókukban volt kvantumokról, még pedig aszerint, hogy melyik szesztermék adóját literenként, kilogrammonként, vagy fokosság szerint állapítja meg a törvény. A hektófokoknál adó alá eső termékeknel fel kell tüntetni a literék számát, a fokosságot és a fokok összességét. Fel kell tüntetni a deklarációban a július 13-án utáni és a nyilatkozat kitöltéséig kapott új készleteket, ha a régi adó mellett szerezték be. Az ilyen szesztermékeknel, ha a deklaráció kitöltése után kerültek a bejelentő birtokába, külön deklarációt kell kiállítani. Hasonló deklarációt kell beadni a likőrgyárosoknak a raktárukban levő szeszről és szesztermékekről, valamint az ecetgyárosoknak a denaturált szesz- és cefrekészletekről.

A deklarációk benyújtási határidejének lejártá után a pénzügyigazgatóságok ellenőrzőbizottságot küld ki, amely a receptor, vagy más delegált tisztviselő vezetésével verifikálni fogja a bejelentések valódiságát és megállapítja a fizetendő illetékeket, amiről két példányban jegyzőkönyvet vesz fel. Az egyik jegyzőkönyv a félnél marad, a másik pedig a deklarációval együtt a pénzügyigazgatósághoz kerül. A jegyzőkönyvben megemlítendő, hogy a kirótt összeg a deklaráció kiállításától számított 15 napon belül a törvényes következmények terhe alatt kifizetendő. A deklarációk verifikálását augusztus 4-én estig kell befejezni. Az ellenőrzés során fogják megállapítani azoknak a készleteit is, akik nem tették deklarációt és így büntetés alá esnek.

Az adókülönbözöt megállapítása

Azoknál a szesztermékeknel, amelyeket literenként, vagy kilogrammonként adóztatnak meg, a literék, vagy kilogrammok összegét megszorozzák az új illetékekkel, az így nyert számból levonják a már befizetett összeget, a fennmaradó összeg lesz a fizetendő különbözöt.

A fokszerinti adózás alá eső szeszfeléknél

meg kell állapítani minden egyes italfajta erősségét a következő módon: A gabonaszesznel, borszesznel, cuikánál és minden más fokolható pálinkánál, az ismételt lemerített fokosság szolgál alapul. A nem fokolható szeszitalok közül a likőröknel átlag 35 fokos erősséget kell alapul venni, kölni viznél 70 fokot, ecetgyártáshoz szükséges szesznel 20, cefrénél 10 fokot. Az így megállapított erősséget a bizottság megszorozza a literék számával a fokok összegének megállapítására. A fokok összegét megszorozzák az új illetékekkel és a differenciát a már említett módon számítják ki.

A 20 százalékos forgalmi adó kiszámításához a felüladózás alá eső szeszitalok eladási árát kell alapul venni. A gabonaszesz ára hektófokként 24 lej, míg a többi 30 foknál erősebb pálinkát borszesz és cuika eladási ára hektófokként 50 lej.

Erdélyben az éleztőgyártásból származó szesz eddigi 5 lejes hektóliterenkénti adója megszűnik és erre is az új adó lép életbe, míg az éleztő fogyasztási adója kilónként 3 lej. A 10 banis exkontingens-szeszadó ezentúl 150 lej. Ugyancsak megszűnik a luxus- és forgalmiadó törvény értelmében a likőrök, parfümök, kölnivizek és más toalettóikk után eddig fizetett 15 százalékos adó. Ehelyett az illető cikk előállításáért csak egyszázalékos adót fizetnek.

Ezzel egyidejűleg a minisztérium felhívja az egyes pénzügyigazgatóságok figyelmét arra, hogy újabb kazánengedélyeket semmiesetre sem adhatnak ki. A szerzett jogok ebben a tekintetben továbbra is érvényben maradnak az 1921. július 24-iki törvény keretein belül.

* Szeszitalok bejelentő ívek (Deklarációk) naphatók a pénzügyi szakaszon Ca'ea Victoriei 18., I. emelet.

Blasco Ibanez felesége köztársasági elnöknek akar lenni Spanyolországban

Beszélgetés a nagy számú spanyol íróval

Tamás István, a hívaló jugoszláviai író és újságíró Montonban járt, ahol beszélgetést folytatott Blasco Ibanezzel. A beszélgetésről a következő érdekes riportban számolt be Tamás István:

Szobrok, virágok, halak, egy tükör, két autó és egy kis fekete kutya társaságban éppen torlósított villája kertjében a világhírű spanyol írófejedelem, Blasco Ibanez.

— A, újságíró! — mosolygott az anyagi öregur és rugalmas léptekkel mellém sietett. Olyan strammul és peckesen jár, hogy öröm volt nézni.

Le akartam fényképezni a Goerz kodakommal, de az író egyszerűen kicsavarta a gépet a kezemből.

— Mit gondolsz? Így negligzában csak nem kerülhetek a cseh-szlovák olvasók elé!

Fogalmam sincs róla, hogy miért nézett engem cseh-szlováknak. Önérzetes tiltakozásomnak azonban nem sok fogadtatja támadt, mert a beszélgetés során továbbra is állandóan lecseszlovákozott a sárga földig és mível spanyolul még nem beszélek olyan perfektl, hogy világhírességet deríthettem volna erre a homályos pontra, kénytelen voltam lenyelni ezt a kis differenciát, ami köztem és Cseh-szlovákia között lebeg.

— Foglaljon helyet! — hiabált rám és leültetett két meztelen nimfa közé.

Tornászom és dolgozom folytatta beszédét. Naponta tízenegy órát ülök az íróasztal előtt. Kolumbusz Kristófról írok egy nagy regényt, egész Amerika története benne lesz, az első spanyoltól, aki lábát megvetette a parton, napjainkig. Merem állítani, hogy ez a legjobb regényem.

— A könyv először Amerikában fog megjelenni, angolul.

— Mért nem spanyolul?

— Nem szeretem a spanyol kiadókat. Gyávák és komiszak. Félnek minden merészebb hangtól és egész oldalakat kihúztak a kéziratomból, hogy az Alfonz meg legyen velük elégedve.

— A király önnek hü olvasója?

— Bár ne lenne az! Én nagyon szeretem a fajtámat. Egy idegen soha nem érezheti úgy át, milyen nagy kötelesség és tradíció az: spanyolnak lenni! De addig nem megyek haza, amíg Spanyolország nem lesz szabad. Akkor lássam XIII-ik Alfonzot, amikor a hátam közepét!

Egész fel volt indulva és hevesen gesztikulált a két karjával. A nagy izgalomban leverte a pápaszemét is az orráról.

— Bolond ez a király — magyarázta — ugyanis rossz vége lesz egyszer, folytonos rettenés az élete, merényletek, gyűlölet és rendőrök között mulnak a napjai. Ma ő már anakronizmus és a nép nem szereti, ha a régi fájdalmakat juttatják eszébe. A véleményemet egyéb ként megírtam róla a riportomban, olvassa el.

Bementünk a dolgozószobájába. Blasco Ibanez eltűnt a szomszédos ajtón, hogy áöltözzék. Pár perc múlva megjelent a nagy író, kifogástalan eleganciával öltözve. Nagyon hü báci.

Egy szordínósabb, finomabb Szabó Dezső ez a sánűzött spanyol. Páris nem tudta meghódítani, mert a franciák a marokkói hadjáratok miatt jóban vannak a hivatalos Spanyolországgal és Blasco Ibanezt hidegra tették. Montonban a második feleségével él. Egy roppant gazdag nő, akit csak Rabens asszonyaival lehet összehasonlítani imponzus arányai miatt. Állítólag megakadt, hogy addig nem nyugszik, míg nem lesz belőle köztársasági elnök Spanyolországban. Hogy a Blasco elnök lesz-e, az nem biztos, de hogy ez a nagyraavagyó asszony elnökne is, arra mérget mernek venni.

Ezután megmutatta a könyvtárát. Oroszul, angolul, spanyolul, portugálul, norvégul, bulgárral, németül, szanszkritul, japánul, magyarul, szerbül, románul és még vagy tíz nyelven olvasható itt egyetlen név: Blasco Ibanez.

A legszebb beszéde arra volt, hogy Spanyolország kiadta XIII-ik Alfonz elleni írt röpiratát. Leninben szörnyen imponált neki az, hogy teoretikus zseni létére egy óriási népet tudott gyakorlatilag forradalmasítani.

A villáját Rosa Fontanának hívják. Csupa luxus és kényelem. Sajt mozija van az emeleten. Nagy vászon, nagy géppel, a falakon köröskörül plakátok. Miad Ibanez-darabok.

Buszás előtt egy ifjúkori képét odaadta nekem emlékké:

— Én is voltam ám fiatal — mondta kissé rezignáltan és miközben dedikálta a fotográfiát, csak az utolsó pillanatban tudtam megakadályozni, hogy a pár soros kedveskérdésben a hongrois helyett ne „cseh-szlovákot” írjon. Még tovább kutatott az íróasztalán, hogy mit adhatna más is emlékké, de a tükör aggodó arccal rászólt, hogy ne pazaroljon. Spóroltak a halhatatlansággal.

Hölgyeknek

nyáron a RAPIDOL

hygienikus izzadási elleni szer használatára üdítő és jótétemény. RAPIDOL megakadályozza a hónaljak, lábak és kezek túlerős izzadását, erősíti a bőrszövetet és azt puhává és simává teszi. Diszkrét levendula illata van. Hatása tökéletes.

Postán szállítja utánvétellel, díjmentesen (1 üveg ára 50 — lej, 2 üveg 90 — lej, 3 üveg 130 — lej)

Farmax Braşov, Postafiók 53 utján.

Vezérkép visslet: AMPHORA R.-T. Braşov.

— Megszavazták a lengyel alkotmányreformot. Varsóból jelentik: A lengyel országgyűlés megszavazta az alkotmánymódosítást. A diéta felruházta a köztársaság elnökét azzal a joggal, hogy a minisztertanács javaslatára feloszlatassa a parlamentet.

Távira

Tíztagú Ideiglenes

(Déva, július 21.)

Egész Déva városán tegnap napon amely miniszteri ségi választások amelynek élén aki, mint ezt írta, a törvénytervezésén ton uán vette nevezése akkor találkozott, de polgármesternek jót megnyerni Oprea Mircea vezetését egy terimara) vette goldispárti áll. Lafer Andor, dévai csoportjának Mihály, az lyet foglalnak. sokat rendelt e fogak megtart formációk szeri b'okk készül, val az összes sz hogy a kormány választását keremélyét Déván és hitevezése a találkozott.

Ugyanekkor

.....

Irtóh

A kusz

(Budapest, július 21.)

A budapesti erőfeszítés ország évtizedes a Vívó és Atlétikus az unalomig ismét nek a részletei, költői testület eltiprás és le VAC — amely sokból áll, — vetkeztében gy bajnoki szezon helyreállították től fenyegetett produktált. Legy döntetlenül vég sikerült is az el biztosítani.

Az elvesztett redésükben az a VAC ot, hogy zés előtt nagyot báltak kényszerkerett, az „erkőkantak és vértmsi magyar feltelességét és sták, hogy a megy végben és informrói és játékos déssel várták fokon az intézősel és többszöri kihallgatása után drukkert, aki n lamint Breuer játékosokat meg az itélet, hogy nem vettek rész oiótan és így a mek akcióra ve VAC ot mint egy

Ez az itélet az antiszemita Tudói kell, hogy a felsőbb sport van képviselve itélet, amelyet körül érdekelt

Távíratilag feloszlatták Déva városi tanácsát

Tíztagú ideiglenes tanács vette át a városházát. Három héten belül új választások lesznek. Szilágysomlyón is menesztik az autonóm vezetőséget

(Déva, július 21. Az Uj Kelet tudósítójától.)
Egész Déva városának óriási meglepetésére a tegnapi napon távirat érkezett Butarastból, amely miniszteri rendelettel feloszlatta a községi választások óta működő városi tanácsot, amelynek élén Oprea Mircea polgármester áll, aki, mint ezt már az Uj Kelet több ízben megírta, a törvénytelenül menesztett Herbay Agoston után vette át hivatalát. Oprea Mircea kinevezése akkor a lakosság bizalmatlanságával találkozott, de négyhónapos működése alatt a polgármesternek sikerült a közönség sympátiáját megnyernie. A távirat következtében Oprea Mircea lemondott hivataláról és az ügyek vezetését egy ideiglenes bizottság (comitéa interimara) vette át, melynek élén Perian Petru, gondispárti áll. A bizottság tagjai között dr. Laufer Andor, a Zsidó Nemzeti Szövetség dévai csoportjának titkára, valamint Dr. Leitner Mihály, az ismert antiszemita zsidó is helyet foglalnak. A távirat új községi választásokat rendelt el, melyet három héten belül fognak megtartani. Megerősítésre szoruló információk szerint a választásokra antiliberális bűnök készül, amelyben a liberálisok kizárásával az összes számottevő pártok összetognak, hogy a kormány által delegált bizottság megválasztását keresztülvigyük. Perian Petru személyét Déván általános rozzenszen veszi körül és kinevezése az egész város megelégedésével találkozott.

Ugyanekkor a feloszlítás veszedelme fenye-

geti Szilágysomlyó városi tanácsát is, amelynek bevezetésekor nemrég Csicsa Nicodem dr., Szilágymegye prefektusa, a tanács értesítés és tudta nélkül felfüggesztette Tartia Aurél polgármestert. A városi tanács természetesen tiltakozott törvényszereinti önrendelkezési jogának e súlyos megsértése ellen és azt kívánja, hogy a Tartia ellen elhangzott vádak felülvizsgálását utalják a városi tanács hatáskörébe. A zilahi prefektura erre a Tartia polgármester ellen elhangzott vádakat terjedelmes írásban később közölte a városi tanáccal is.

A tanács saját kéréséből bizottságot küldött ki a vádak felülvizsgálására. Ez azonban nem tetszett Cristea prefektusnak és még mielőtt a fegyelmet lefolytató bizottság a felhozott vádak egyetlen adatát is megállapíthatta volna, a tanács meglepetésére távirat érkezett Cristea prefektustól, amelyben a tanácsot július 11-ére gyűlésre hívatta össze a célból, hogy a tanáccsal közölje azonnali feloszlítását. A feloszlítás idejéig azt hozták fel, hogy a tanács ahelyett, hogy a hozzáterjesztett vádak alapján azonnal határozott volna a polgármester végleges felfüggesztése tárgyában, a határozatot a kiküldött bizottság által levezetni szándékozott, a vizsgálat eredményétől tette függővé és így Cristea prefektus szerint, államellenes magatartást tanúsított.

A tanács gyors menesztése után Cristea prefektus, Schill városi aljegyzőt is menesztette.

Irtóhadjárat a budapesti VAC ellen

A kuzus-szellemű sportkörök meg a karják fojtani Magyarországot egyetlen zsidó testnevelési egyesületét

(Budapest, július 21. Az Uj Kelet tudósítójától.)
A budapesti felsőbb sportfórumok emberfeletti erőfeszítést fejtenek ki, hogy Magyarország évtizedes multtal bíró zsidó sportegyletét, a Vívó és Atlétikai Clubot elgáncsolják. Már az unalomig ismeretesek annak a zavaros ügynek a részletei, amelyből most egy zsidó erkölcsi testület ellen kovácsolják a kimáttelen eltiprás és ledorongolás argumentumait. A VAC — amely egytől-egyig kvalitásos játékosokból áll, — bizonyos belső villongások következtében gyengén szerepelt az 1925-26. évi bajnoki szezonban. A szezon végén azonban helyreállították a belső rendet és a kiesés rémétől fenyegetett csapat heroikus teljesítményeket produkált. Legyőzte az FTC-t és UTE-t és eldöntetlenül végzett az MTK-val. Ilyenformán sikerült is az elsőosztályban való benmaradást biztosítani.

Az elvesztett mérkőzés fölött érezte alkesseredésükben az UTE vezetői azzal vádolták meg a VAC-ot, hogy egyes UTE-játékosokat a mérkőzés előtt nagyobb pénzösszegekkel laszálásra próbálták kényszeríteni. Ebből nagy hűhó keletkezett, az „erkölcsös” sportorganizációk felhívták és vért követeltek. Akik ismerték a mi magyar futballsport feneketlen erkölcsi telenségét és skrupulusatlanságát, — akik tudták, hogy a kulisszák mögött mi minden megy végbe a magyar futballsport fertőjében és informálva voltak a bírószevtegetések-ről és játékos ábitásokról, azok nagy érdeklődéssel várták a vizsgálat kimenetelét. Elsőfokon az intézőbizottság foglalkozott a kérdésrel és többszöri tárgyalás és a gyanúsítottak kihallgatása után egy Csángó nevű sportdrukkert, aki nem volt tagja a VAC-nak, valamint Breuer II. VAC és Török Biza (UTE) játékosokat megbüntetett. Leszögezte azonban az ítélet, hogy a VAC felelős funkcionáriusai nem vettek részt semmilyen vesztegetési akcióban és így a történetek egyes felelőtlén elemek akcióira vezethetők vissza, amelyért a VAC-ot mint egyesületet felelőssé tenni nem lehet.

Ez az ítélet általános megnyugvást keltett az antiszemita vallású sportkörök közt. Tudni kell, hogy az antiszemizmus szelleme a felsőbb sportfórumokban tulnyomó sulyal van képviselve és előrelátható volt, hogy az ítélet, amelyet úgy az UTE, mint a kiesés körül érdekelt Erzsébetfalvai TC megfellebbe-

zett, meg fogják változtatni. Az ügy a vitathatatlanul objektív és az egyetlek belső ügyeit ismerő intézőbizottságtól a felebbezési tanáchoz, innen az MLSZ végrehajóbizottságához került. A felebbezési tanács sietett az ítéletet alapjában megváltoztatni: a büntetéseket felemelték, újabb büntetéseket róttak ki és javasolták az egyetleknek egy évre való felfüggesztését. Ehez azután az executívének már csak annyi hozzáfűznivalója volt, hogy a VAC összes bajnoki mérkőzéseit megsemmisítette és 0 ponttal a bajnoki lista utolsó helyére helyezte. Most már végső fórumon az Országos Testnevelési Tanács fog végérőnyesen dönteni. Akik ismerek az OTT összetételét, azok tulják, hogy ez az elnökök utolsó tagjaik kurzusemberekből összeállított testület nem csak, hogy nem fog megkegyelmezni az egyetlen magyarországi zsidó sportegyletnek, de talán — ha lehet — még súlyosabb ítéletet fog kíróni.

Akkor midőn azon fáradoznak a magyar sportvezérek, hogy a professzionizmus bevezetésének kiséperjék a magyar sportélet Angias-tétőlóját — rendkívül csunya és bántó a VAC elleni hadjárat. Az az egyesület, amelynek három játékosát: Fishert, Gros II. és Hárt, a magyar válogatott csapat több ízben igénybe vette — és akik nem egyszer tettek felbecsülhetetlen szolgálatot a magyarországi futballsportnak — kétségelenül egyebet érdemelt, mint azt, hogy egy teljesen jelentéktelen, mindennaposá vált eseményből kifolyólag lehetlenné tegyék.

De egészen bizonyos, hogy a tulajdonképeni célt: a par excellence zsidó sport magyomortását nem fogják elérni az antiszemita budapesti sporthatóságok. A VAC-nak kitünő uszó és tenniszgárdája van és a többi szakosztályai is kiváló erővel rendelkeznek. A magyar futballsport, amelynek fejlődéséhez első sorban zsidó játékosok: Koarad I. és II., Molnár Guttmann, Schwartz, Fábán, Nemes, Winkler, Eisenhoffer, Braun Cibi, Fischer, Gross II., stb., stb. járultak hozzá — nélkülözni fogja az egyetlen zsidó futballopatot. De bizonyos, hogy ez a példátlan méltánytalanság és igazságtalanság még szorosabbra fogja fűzni és még jobban ki fogja építeni azoznak a táborát, akik Magyarországon a zsidó nép testi és szellemi megújulásának zászlaja mögé csoportosultak.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes zsidó és keresztény zsidó sajtólapja
Szerkesztik: Gáskalay János és dr. Marton Erzsébet
Főszerkesztő Dr. Marton Erzsébet
Az Uj Kelet cikkjeinek utánnyomását csak a szerkesztőség engedélyével engedjük meg.

A betegek numerusz klaususza

Baj van Románszentgyörggyel. Az egyik kolozsvári román lap társunk megállapította, hogy ez a valregényes fürdőhely egyáltalában nem érdemli meg elnevezését, mert kevés román beteg keresi fel. A betegek tulnyomó része, horribile dictu, a zsidók sorából kerül ki. Igazán hálás lehet a fürdőigazgató, aki a cikk irójának, hogy az elnevezéssel kapcsolatban nem állítja nehezebben megoldható probléma elé: Teszem föl, hogy az elnevezéshez méltóan Szentgyörgy is Románszentgyörgyön nyaraljon.

A zsidókkal, úgy látszik, már nem lehet birni. Nem elég, hogy annyi az egészséges zsidó, mint tenger partján a fővény, a zsidó beteg is már lenni. Ez tulmaga a határon, és proponálom, hozzuk le a modern kor legnagyobb vívmányának, a numerusz klausuzsának, egy újabb módosított formáját. Ne csak a zsidó orvosok száma legyen korlátok közé szorítva, hanem zsidók csakis egy új numerusz klausuzs arányában betegedhetnek meg.

A prozociómat, amelytől még őszintén szölvő úgy az antiszemita, mint a filozemita körökben nagy sikert várook, a következő sarkitételekből álltom össze:

1. A zsidók csak az összlakosság arányában betegedhetnek meg.
  2. A numerusz klausuzs szigorú értelmezése értelmében a zsidók feje ne fájjon a belföldi fürdők sorsáért.
  3. A numerusz klausuzs behozatala előtt megbetegedett zsidók kötelesek felgyógyulni.
  4. A megbetegedni késő zsidók gépirásos és bélyeggel ellátott kérvényben folyamodhatnak a megbetegedés lehetőségéért. A kérvényben fel kell tüntetni korát, vallását, miben halt meg az ősdapja és milyen ok készíteti a megbetegedésre.
  5. A visszaélést elkövetőket Voronoff-féle szörummal tessék egészségesse büntetésből örökre.
- Ezek volnaának úgy negyjből a főbb pontok. A kéréssem ezzel kapcsolatban csupán az, hogyha lehetséges, úgy csak a jövő héten hozzák be dívatba. Most ugyanis náthás vagyok és a legnagyobb zavarba jőonék, ha a betegek numerusz klausuzsa életbe lépne. (k. l.)

Mihály trónörökös balesete. Bukarestből jelenti a Rador: Az „Adevarul” szerint Mihály trónörökösöt megharapta Elena királyi hercegnő kis kutyája. Miatán a kutyán vezettség jelei mutatkoztak, a lap szerint a trónörökösöt azonnal orvosi kezelés alá vették és ma délben Bukarestbe hozták, ahol beöltötték.

Averescu távollétében Garoflid lesz a helyettes miniszterelnök. Bukarestből jelentik: Lupus egészségügyi miniszter visszaérkeett a fővárosba Erdélyből, ahol számos kórlehatat inspiciált. A kormány ma értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy Averescu tábornok távollétében Caroflid földmivélsügyi miniszter fogja a miniszterelnökségi tisztségben helyettesíteni.

Szombaton lesz ítélet a Cseke-pörben. Ma délelőtt folytatta a törvényszék dr. Cseke és büntetés büntetésének tárgyalását. Dr. Xantopol és Jurgiu ügyvédek lendületos és jól megalapozott védőbeszédében vitatták ama bizonyos adás-vételi szerződés aláírásaiak valódiságára vonatkozólag adott grafológiai szakvélemények perdöntő jogosultságát és a vádlottak felmentését kérték. Ítélet szombaton lesz.

Meneztették a főiskolai oktatás vezérigazgatóját. Bukarestből jelentik: Petrovici közoktatásügyi miniszter felszólítására Burileanu, a főiskolai oktatás vezérigazgatója lemondott és helyébe Marinescu jasi egyetem tanárt nevezték ki. Ugyancsak lemondott Ghitzescu vezérigazgató is, akinek utódja Patriciu jasi tanár lett.

1926 július 22
többi 30 fokrál
onika eladási ára
ól származó szeze
i adója megszű
be, míg az élesztő
lej. A 10 bania
150 lej. Ugyan
galmiadó törvény
k, kölnivizek és
ízett 15 száza
cikk előállítói
ek.
zterium felhírja
figyelmét arra,
semmiesetre sem
ebben a tekni
aradnak az 1921.
belül.
tővek (Dekla
yőri szakaszon
et.
né akar
zabó Dzsó ez a
tudta meghódi
kői hadjáratok
Spanyolországgal
ék. Muntouban a
ppant gazdag od,
lehet összehason
Állítólag meg
szik, míg nem
Spanyolországban
nem bíztos, de
y előkne l sz,
viát. Oroszul,
norvégul, bul
pául, magyarul,
tiz nyelven ol
o Ibinez.
olt, hogy Szor
k Alfouz ellen
n imponált neki
e egy óriási né
almásítani.
k hívják. Csapa
ija van az eme
ppel, a falakon
mez-darabok.
képét odasá
al — monda
dikálta a fo
natban tudam
soros kedveska
veszteszlovákot
írászatán, hogy
de a titkar az
azarolja. Spó
ölygeknek
nyáron a
APIDOL
gienikus izadás
eni szer használ
a üdi és és jóté
mény. RAPIDOL
egakadályozza a
maljak, lábak és
zek tulerős izm
sát, erősíti a bő
vá teszi. Disz
tása tökéletes.
l, díjmentesen
veg 90 — lej.
ök 53 utján.
-T. Brusov.
el a kotmány
lengyel ország
ymódosítást. A
lúokt azzal a
javaslatára fel-

— **Herzl-ünnepély Brassóban.** Tudósítónk jelenti: Szombaton este jólsikerült és nyívs műsorú emlékünnepélyt rendezett a brassói Barisszia a hitközségi tanácssteremben. Dr. Rótfly Sámuel zakán magánál beszélt a cionizmus fejlődéstörténetének rövid vázlatát adta, majd fűdvőzölte a jelenlévő Gszkely Jánost, akit a közönség meleg óváiában részesített. Schwarz Jenő barissziánus adon egyszerű baritonján énekelt el az „El molé rachamin“ gyászját. Dr. Weisz Ignác tartotta meg ezután ünnepi szónoklatát, amelyben a legzesebb zsidó köteleseknek nevezte a szervezett összejutást és a gyakorlati munka vállalását. A nyelvenév körüli ügyvéd előadását nagy tetszés követte. Sugár Böske avivaleány Veér Andor „A vezérhez“ című költeményét szavalta el tizes temperamentummal, miután szavaltához néhány ötletes előjáró szót mondott. Schwarz Jenő a Herzl-gyászját énekelte el ezután, újabb bizonyítékát adva ismert tehetségének. Most Gszkely János lépett a színpadra és megával ragadó szónoki hévvel fejtegette a zsidó állam szükségességét. Beszédében főként a chaszidok nek paritizott és a zsidó nők köteleességére hívta fel a figyelmet a Pelesziánamunkában. Az emlékünnepély leikés hangulatban a Hatikva eléreklésével ért véget.

— **A „Korunk“ júliusi száma.** Dienes László pompás folyóiratának júliusi száma a szokottan gazdag tartalommal jelent meg. Ezuttal a belletrisztikai irányú értekezések dominálják a folyóiratot, amelyek rendkívül élvezetesekek és egyben sok tudásanyagot ölelnek fel. Hevesy Iván, a hírneves esztétikus Chaplin jelentőségéről írt cikket, Keresztury Sándor folytatja „Szávok a háború után“ című rendkívül érdekes cikkét. Radoné Kempner Magda fantasztikus kis regényének az „Integrálványok“ nek második része még az esonél is érdekesítőbb. Diamant Izso Furdrol írt rendkívül megkapó, mely studiumra valló, komoly szakavatottsággal és egyben iróli készséggel megírt cikket. Seimann Rezső „A f-ijűdés törvény-szerűtlensége a történelemben“ című értekezése minden gondolkodó embert megragad. A nagy száműzetésben élő spanyol író: Unamuno „Don Quijote halála“ című írása pompás és mélységes meglátásokkal teljes írás. A kulturkrónikában Kassák Lajos, Tamás Aladár, a „Szemle“ rovatban Fabry Zoltán, Lukács György, Dorochow, Boda István kitűnő cikkei foglalnak helyet.

— **Az angolok elfogadták a Victoria-konzern szanalási tervezett.** Budapesti jelentik: Érdekes fordulatot jelentettek be a Viktoria-konzern ügyében. Mint ismeretes, Bacher Emil felött a lavirát, amely letartóztatását a végződött, az angolok indították meg, bár ezt az angolok cáfolják. Az angolok ugyanis egyszerre hatvenöt milliárd magyar korona törlesztést követelték, amit Bacher nem tudott teljesíteni. Hétfőn újból visszaérkezett a londoni hitelzők magyar megbizottja Budapestre és mint hírlik, az angolok elfogadták a kibontakozási tervet és ennek alapján lemondtak arról, hogy egy összegben kaphják meg a hetvenmilliárdos törlesztést Reméljük, hogy most már végleges en rendezni fogják a Viktoria ügyét.

— **Magyarország új műkincseket követel Ausztriától.** Bécsből jelentik: Az osztrák magyar likvidációs tárgyalások, mint ismeretes, véglegesen megihusultak, mivel az osztrákok nem akarták a magyar követeléseket teljesíteni. Így a magyar kormány kezdeményezésére vegyes döntő bíróság fog ítéletet mondani a követelésekről. A döntőbíróság előtt azonban a magyar kormány nem csak az eddigi követeléseket fogja előterjeszteni, hanem, mivel a békés megegyezés megihusult, újabb követeléseket fog támasztani. A magyar kormány most már nem csak magyar vonatkozású és Magyarországról származó történelmi ereklyékre tart igényt, hanem azoknak a műkincseknek felét is követeli, amelyek a volt monarchia összeomlása előtt közös tulajdont képeztek. Az osztrák kor-

mány ezeket az újabb követeléseket jogtalanoknak minősíti és abban az esetben, ha a vegyes döntőbíróság elismerné Magyarország igényeit, a repitációs bizottsághoz akar fordulni panaszszal. A békeszerződés értelmében ugyanis az egyes utódállamok csak az ő területéről származó, vagy eszellemi életükre vonatkozó történelmi ereklyéket követelhetnek Ausztriától. Az osztrák-magyar likvidációs kérdés még sok fórumot fog foglalkoztatni és valószínűleg hosszú évek múlva nyer csak befejezést.

— **Házasság.** Cziment Gizi és Sternberg Jenő Cluj ezton hívják meg jóismeréseiket és 10 konakot f. hó 25-én délután 4 órakor a Nagy ten plom udvarán (actandó esküvőjükre.

— **Virág Lajos műdal- és ária-estéje.** A Magyar Színház kiváló baritonistája: Virág Lajos, skinek pompás művészetében annyit gyönyörködött Kolozsvár műrő közönsége, bucsut mondott Kolozsvárnak és külföldi tanulmányaira indul. A kiváló tehetségű énekes elávozása előtt még egy utolsó hangversenyt rendez, a leghiválóbb zeneszerzők műveiből. Schubert, Schumann, Mozart, Mendelssohnamű dalain kívül nagyszerű operariáitól fog előadni. A hangverseny augusztus hó 3-án lesz az unitárius kolégium nagytermében, amelyen minden bizomnyal ott lesz Kolozsvár kultur-közönségének színe jva. A hangverseny iránt máris igen nagy érdeklődés mutatkozik.

— **László Andor bucsufelépése a kolozsvári Magyar Színházban.** Tegnap este bucsuzott el L-h r pompás zenéjű operettjében, a Fla quitában a kolozsvári közönségtől László Andor, a Magyar Színház fő k dvel, tehetség és bonviváns. Bár, valószínűleg anyári káinkula miatt, nem volt telt ház, a Magyar Színház ilyen frőr, zajos estét már rég nem látott, amely egyuttal az operettá suatrak is kucsufelépése volt. A közönség nyilt sinen és a színetekben tüntető ünneplésben részesítette és virágerővel bucsuztatta László Andort, skinek tudvalegőleg azért kell megválnia a színház köteléséből, mert tartózkodási engedélyt nem hosszabbították meg. László Andor, aki kolozsvári tartózkodása alatt nemcsak a színházi közönség, de a város társadalmának oztalan szeretetét és szimpátiáját nyerte meg, ma délelőtti viszutazott Budapestre. H r zenit, bár a társulat szervezése még nem kezdődött meg, László Andor udda Tolnay Andor lesz, akit a kolozsvári közönség már jól ismer. Vele együtt állítólag Hoybó Ferenc is visszakerül a kolozsvári színházhoz.

— **Az osztrák állam másfélmilliárd koronával biztosítja a Békéssy-lapok további mejelentését.** Bécsből jelentik: Az „Arbeiterzeitung“ legutóbbi száma azt a szenzációs értesülést közli, hogy az osztrák állam nehézségek közé jutott Békéssy-lapok („Die Stunde“, „Die Börse“ és „Die Böhne“) további megjelenésének biztosítása céljából másfélmilliárd koronát utal ki a postatakarélpénztár útján a lapok kiadójának, Békéssy Imrénnek. A jobboldali sajtó erősen támadja a kormányt ezért a „nagyelkéségért“.

— **A kisenevi sorsolás eredménye.** Bukarestből jelentik: Vasnap történt meg a kisenevi állítás által rendezett sorsjáték húzása. Összesen 91 díj került kiosztásra. Az ő vevőzert lejes első díjat az Y száms 4314. számú sorsjegy nyerte meg. A buszzer lejes második díj nyertese a G. 7446, a tizerer lejes harmadik díjat pedig az A 278 számú sorsjegy nyerte meg. A többi díjak ötszáz lejesek voltak.

— **Három földbirtokos öngyilkos lett, mert az árvíz tőkerejtattatta őket.** Pécsről jelentik: A herék óta tartó esőzések annyira megdorzasztották a D-ávát, hogy az koroly veszedelmesen fenyegette a folyó mentén lévő közönségeket. Az áradás valóságos tőkészlére jutottt egyes birtokosokat. Három földbirtokos: Pál József, Szekeres István és Hodnik József kétségbeesésben a Dunába ugrottak.

Csuz, reuma, köszvény és veséjellen

biztos gyógyulást talál Bizusán. (Büdöspatak, Kolozsvár—Nagybányai vonal). Vasuti állomás a fürdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olcsó keresztény és כשר ellátás. Elsőrangú pihenőhely, fenyves sétányok, kirándulóhelyek. Naponta térs-és tánczene. Állandó orvosi felügyelet.

Nyitva május 15-től szeptember 15-ig. Elő-és utószézonban kedvezményes árak. Előjegyzéseket elfogad: **bizusai fürdőigazgatóság.** Posta: Ileanda-Mare.

— **Windischgrätzet kiengedik a fogházból és a lakásán őrzik tovább.** Budapesti jelentik: „A Rögge“ értesülése szerint Windischgrätz herceget, aki jelenleg rabkórházban fekszik, legközelebb szabadlábra fogják helyezni és a lakásán őrzik majd tovább. Windischgrätz erre vonatkozó kérvényét augusztus elején fogja tárgyalni a Török-tanács, amely tebit-tettel a herceg megrongált idegállapotára, mindden valószínűség szerint helyt fog adni a ké-résnek, Windischgrätz a további őrzetere datektiveket fognak kirendelni.

— **Öt évre előre megállapítják a hadügyminisztérium költségvetését.** Bukarestből jelentik: A hadügyminisztériumban ma délelőtti értekezlet volt, amelyen résztvettek az összes szolgálati főnökök és osztályvezetők. Felzúditották a jelenlevőket, hogy készítsék el melőbb a jövő évi költségvetéstervezetet, de ez a tervezet öt éves hadügyi költségvetésnek kell, hogy legyen az alapsja. Előre kell beállítani a hadsereg öt évi szükségleteit. Mircacu bejelentette, hogy mihelyt az uralkodó hazatér külföldi utjáról, a tervezetet eléje fogja terjesztetni kapcsolatban a hadsereg újjászervezéséről szóló javaslattal. Mircacu hadügyminiszter úgy tervezi, hogy ezt az öt évre készített hadügyi költségvetést előzetesen az ellenzéki pártokkal is megvitassa, hogy azt esetleges korrekciókkal is megvitassa. Különösen a légi-hadsereg reorganizációját vette terbe Mircacu, valamint a katonai kórházak újjáépítését, melyek szintén nagyobb összegeket igényelnek.

— **A kormány újabb intervencióra készül a komitási betörések kérdéseben.** Bukarestből jelentik: Minineu külügyminiszter ma újabb megbeszélést folytatott Csokak Antic bukareni jugoszláv követével a bolgár kormányval szembeni magyar és ügyben. Holnap este hat órakor a külügyminisztériumban minisztertanács lesz, amelyen megbeszélnek a bolgár bandák elleni intézkedéseket és az ezzel kapcsolatos szófiati intervenciót. Holnap délelőtti a külügyminisztériumban megbeszélést tartanak a kaduláteri hatóságok fejei, Goga elnökletével, a komitási bandák betöréseinek ügyében.

— **Megdrágult a sör.** A szezadó emelésevel kapcsolatban a sörgyárosok is felemelték a sör árát. Megállapodásuk szerint egy üveg sört, amelynek eddig a kereskedők százára 11 50 lej volt az ára, ezen ul 13 lejért fogják árulni. Az új árak függetlenek a sörgyáros kartellszerződésének megújításától.

* **Palaszina** legújabb és legtökéletesebb falitárképe 100 lej az Uj Kelet könyvostályában.

Wirth, Stölzhammer, Hoffmann, Produktiv Genossenschaft, Lauerberger & Gloss, Parttardt Luner
zongoragyarak képviselője
Gyári árak. Telefon 4-94
Sternberg J., - Oradea.

A zongorák olcsóbbak lettek,

ne mulassza el érdeklődni **Triska I.** zongoranagyraktárában
Telefon 4-19. Cluj, Str. Saguna (volt Bartha Miklós-utca) 14. Telefon 4-19.

Csehsz

Lényeges mo

(Prága, július 21.) A „Törvény 1926 június 22-kanának végreh a vámtarifát rész kedelmi viszony vámtörvény 2. s tételék 1923 aug országból és Kar vabbi intézkedés más országokból törvény 2. szak tételé szerint szá szakasza egyezre

— **A kincst vasutak egyré nyeit.** Mint ismeretes, a nagy delyi és bányági nyelnek nagy re tulajdonban volt ság által tartott rezte. Nemrégib- tudapesti H. Magyar Bankkal isdonukat képer vételelát a kormányokkal fedezte, tartozik lefizetni leét, 400 000 s. Most már csak a megváltása van nak a tárgyalás részvételerei köz

— **Ujabb m engedélyt képt vállalatok és péz Szatmár, Nygybó várad, Rstezet fspár Ditró, Borszék fürdő r rai Földgáz r. (öt emelés és m e dőhite melő r Medgyes, Hirsch szeg, „Czrpacia“ bődési engedély) — **Augusztu a háboru előtti dékokat.** Bukare nisztérium felhív akiknek birtoká osztrák, vagy me zokot legkésőbb letétpénztáraknál hogy ezek a jára a román kincstár Azok, akik a jár tus 15 éig letéte**

KÖZGAZDASÁG

Csehszlovákia vámkedvezményt biztosít a viszonosság ellenében

Lényeges módosításokat tartalmaz az új vámtörvény végrehajtási utasítása

(Prága, július 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Törvénytar” hétfői kiadása közli az 1926 június 22-iki vámtörvény második szakaszának végrehajtásáról szóló rendeletet, amely a vámtarifát részben megváltoztatja és a kereskedelmi viszonyt a külfölddel szabályozza. A vámtörvény 2. szakaszában megállapított vámtételek 1923 augusztus 13-ig érvényesek Magyarországból és Kanadából származó árukra, továbbá intézkedésig pedig olyan árukra, amelyek más országokból származnak és az említett törvény 2. szakasza első bekezdésének második tétele szerint számba jönnek. A vámtörvény 2. szakasza egész rsmind kimondja, hogy tekin-

tettel a gazdasági viszonyokra, a vámtételeket mérséklék és szabályozzák, még pedig olyan államoktól származó árukra, amelyek Csehszlovákiával kereskedelmi szerződést kötöttek, vagy pedig Csehszlovákiából származó árukkal szemben nem alkalmaznak kedvezőtlenebb eljárást, mint máshonnan származó árukkal szemben.

A külügyi hivatal illetékességi hálója várják a magyar válasz beérkezését a cseh jgyzésre a cseh-magyar kereskedelmi tárgyalásokra vonatkozólag. A magyar válasz beérkezését a tárgyalások programjának megállapítása fogja követni.

A kincstár átvette az erdélyi magánvasutak egy részének elsőbbségi részvényeit. Mint ismeretes, a román kincstár az erdélyi és bánági helyi érdekű vasutak részvényeinek nagy részét, amelyek azelőtt részben tulajdonban voltak, a párisi jóvátételi bizottság által tartott nyilvános árverésen megszerezte. Nemrégiben pedig Románia meggyezett a budapesti H. E. Vasutak R.T.-gal, az Osztrák Magyar Bankkal s b. és ezek is átadták a tulajdonukat képerő elsőbbségi részvényeket. A vételárát a kormány angol fontra szóló kötvényekkel fedezte, egy részét pedig készpénzben tartozik lefizetni, amely tartozásának első részletét, 400 000 svájci frankot már ki is fizette. Most már csak a Szamosvölgyi és az Acsev megváltása van hátra, de erre nézve is folytatás a tárgyalások a CFR és az Acsev magyar részvényesei között.

Újabb működési és alaptőkeemelési engedélyt kaptak a következő erdélyi iparvállalatok és pénzintézetek: Casa Nostra rt. Szatmár, Nagyboródi erdőhitelemelő rt. Nagyvárad, Retezat fűpápai rt. Karánsebes, Ditrói fűpár Ditró, Prochaska-fűpárgyár Ditró, Borszék fűpár rt. Kolozsvár (őkeemelés), Városi Földgáz rt. Torda, Astra-vagonygyár Arad (őkeemelés és működési engedély), Köröspataki őkeemelő rt. Károly József et. Co. börtgyár Medgyes, Hirsch Ignác kereskedelmi rt. Hátseg, „Orpatia” börtgyár Máramarosziget (működési engedély).

Augusztus 15-ig letétbe kell helyezni a háboru előtti osztrák és magyar járadékokat. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium felhívást bocsátott ki mindazokhoz, akiknek birtokában háboru előtti kibocsátási osztrák, vagy magyar járadékok vannak, hogy ezeket legkésőbb augusztus 15-ig az állami letéptáráknál tegyék le, tekintet nélkül arra, hogy ezek a járadék-kötvények le lettek-e már a román kincstár által bélyegezve, vagy sem. Azok, akik a járadékokat nem helyezik augusztus 15-ig letétbe, elvesztik azon jogukat, hogy

kötvényeiket román államkötvényekre becsereleljék, még abban az esetben is, ha ezeket előzőleg lepecsételték.

Vasuti kedvezményt kapnak a jugoszláv exportárúk. Belgrádból jelentik: A jugoszláv vasutak tarifája legközelebbi jövőben megváltozik. A belső forgalomban felemelik a díjszabást, míg a külföldre irányuló forgalom díjtételeit lecsökkentik. Elsősorban az adriai jugoszláv kikötők kapnak kedvezményes díjszabást.

TÖZSDE

Július 21-én

A lej Zürichben 231.25—231.25, Párisban 21.75, Budapestban 326, Bécsben 321.25, Prágában 1502.50, Berlinben 194.50.

Kolozsvár. Délutánra valamit szilárdult. Az árfolyamok a következők:

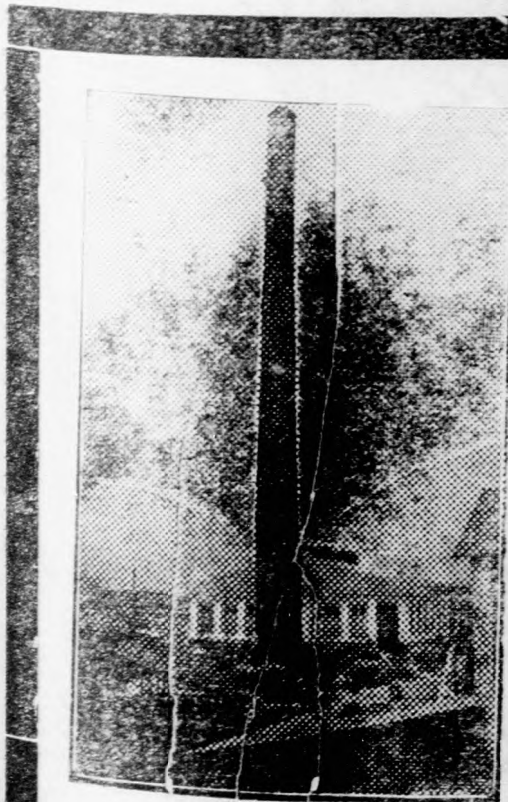
Bécs 80.90—31.10, Prága 6.52—6.54 Budapest 322—326, Páris 4.50—4.70, Zürich 42.60—42.80, Newyork 217.50—218.50, London 1068—1072, Milánó 6.70—6.80.

Zürich. Zárhat: Berlin 122.95, Amsterdam 207.75, Newyork 516.50, London 2512.78, Páris 1110.00, Milánó 1635.00, Prága 1530.00, Budapest 72.30, Belgrád 912.50, Bukarest 231.25—231.25, Varsó —, Bécs 73.00.

Bukarest. Devizák: Páris 4.50, Berlin 52.00, London 1060.00, Newyork 218.75, Milánó 7.00, Zürich 42.50, Bécs 31.00, Prága 6.48, Brüsszel —, Budapest 30.90.

Bukarest. Valuták: Napoleon 880, német márka 51.50, leva 160, török lira 115, font sterling 1055, francia frank 4.50, svájci frank 42.00, olasz lira 7.30, drachma 2.60, dinár 3.80, dollár 219.00, lengyel forint 18.—, osztrák schilling 31.50, magyar korona 31.50, cseh korona 6.50, belga frank —, holland forint —.

Hirdessen az Uj Keletben

EGGENBERGER

építési vállalat Brasov
Weisz Mihály-utca No 15.

Gyárkémény építés, gőzkazán be-
falazás, gépek alapozása, mindenféle
betonmunkák

kivitele, kemencék gyártelepek részére, sa-
ját szerkezetű szab. füstemésztők építése.
Magas építés.

Telefon 7-37.

Hirdetmény.

Egy kellemeshangú, kántorszerűen előimád-
kozni tudó balműzőf ort. izr. hitközségünknel
a nagy ünnepek (Roch Haschono és Jomki-
pur) tartamára alkalmazást nyer.

Ajánlatok f. é. aug. hó 5-ig, ez igények meg-
nevezésével a'ulirott hitközségi eln khöz nyu-
tandók be.

Utiköltség csak a próbára meghívandóknak
lesz megtérítve.

Lupeni, 1926. július 17.

Fischl Antal, hitköz. elnö.

Amit nagyanyjánk cselekedett helyes volt.

Öcsök
dobozos Valódi Francsokkal

főzte kávéját. Ez a bab-és gabonakávéhoz még
ma is a legfinomabb és legjobb pótlék és az
is fog mindig maradni.

ארט. כשר סאלאמי אונד זעלבוארען
פארבריק אונד פלייש האלע
Schnabel Hermann
Cluj, Piata Mihai Viteazul 26. — Telefon 10-74.
Megrendelések feltűnő olcsó áron, utánvét mel-
lett eszközöztetnek. הרשך וס ארעגזעקע קיבאנארא

